

Predavanje Zagreb 22.02. Udruga prijatelja Poljičana „Sveti Jure” i KUME

Uvodne riječi

Dvi anekdote

1: Igor Šipić Ča intuicija i stvarnost

Ča oblik slova u klinastom pismo – četverokut osnovni oblik rač-a odnosno mreže, koja se zove i halo obrnuto olčh na našem vlah

tko to drži mrežu?

Igor Šipić

BLAŽENA RIČ

GVARDIJA

Ča.

I to je vrime.

ČA

Fregula riči

fregula-kusić

Kontra cileg svita,

Ka da je puka

lapiš na po,

lapiš- olovka

Punta na cilo,

punta- grafitni vršak

Vrimešna morša

morša-stiska

Ocidila jazik,

Prigibla tilo.

Štrukana, sama,

štrukana-užmita

Lanapa daleka –

lanap- munja

Oputina jeka.

oputine- stare staze

2. Koljnof-Sinj dvije Gospe

Igor - šetnja na dudove i susret sa našom Gospom, nakon 7 ljet stalnog boravka u Koljnofu prilikom jednog dužeg boravka u našem okruženju. Točno isti meridijan 16 38

Don Stipe Mlikotić. Posljednji put sam bio ovdje pri predavljanju filma o Stipi Mlikotiću, kojeg sam dovezao u Zagreb. On je poveznica, ali ne bilo kakva. Rođen u Gornjim Poljicama i u posljednjih skoro trideset ljet, koje je proveo u Malom Borištofu, možda nije ni bio svjestan, ali je sigurno ćutio , jer se dobro osjećao, da je na dobrom mjestu. Pa naravno. Bio je na istom Meridijanu.

Moj prvi susret s Poljicama. No prije toga—kako je nastala udruga KUME. Bez Poljica (bolje rećeno Poljićana) ni to ne bi bilo moguće!

Gata, kameni stol, Mile Gojsalić i druge priće.

Rudolf Klaudusz - zagrebaćki student- Križni put i gradišćanski Hrvati

Apropo zagrebaćki student—Tko je utemeljitelj Zagrebaćkog Sveučilišta, a rođen je prije 400 godina.

Isusovac, zapadnougarski Hrvat Filip Kaušić (1669) – kratak životopis i put djelovanja. – Opet isti Meridijan

Šopron – kultni grad Ugarske i vjerojatno najstariji sa europskim kontinuitetom na Jantarskoj cesti.

Neke spoznaje o toj cesti Igorove misli i marjanove.

Kako smo došli do Poljica i meridijana. Produžujući liniju od Sinja prema dolje, prema Braću i Vidovoj Gori prolazimo Poljicama. Dalje izlazimo na moru kod Dugog rata pa dalje Postira(Brač) pa Zaltni rat- Vidova Gora pa Vrbanj (iznad imamo lokalitet gradinu Graćišće i Hum-Sveti Vid.

Samo usput. Godinama sam sa familijom boravio ljeti u Vrbovskoj, znaći na istom meridijanu sa Koljnofom ,niti ne naslućujući tu činjenicu, jer nam se činilo da smo puno istoćnije. I dobro smo se ćutili/osjećali. Samo usput rećeno sigurno znate da je Zagreb dosta zapadnije od Beća. Zbog te se činjenice moglo reći, da su pretrpjevši poraz 1593. podno Siska Osmanlije došle do krajnje zapadne toćke na kontinentalnom dijelu Ugarske. Na južnom potezu to je malo još zapadnije, naime Zemunik Donji, kod Zadra. I vidi ćuda, naš dugogodišnji prijatelj i najplodniji hrvatski pisac sa najviše izdanja T.M.Bilosnić upravo je iz tog mjesta (tu su u samostanu djelovali i Trapisti) i ove ćemo godine u pilot projektu Hrvatski jantar tu imati i bazu.

Unaprijed bi odmah razjasnio nekoliko misli, da poslije ne bude zabune. Znaći u suštni je svako dobronamjerno mišljenje u pravu. Pitanje je koliko se to tumaćenje suštni razumije, do koje mjere je razumljivo dotićnom, o ćemu govori i koliko to sve moće usuglasiti sa stvarnošću. Pa prema tome mi naćalost sa ovim djelomoćnim znanjem, kojeg nam slućbena znanost prezentira, moćemo samo razumjeti vrlo mali djelić istine i to sa velikim naporima. Zašto? Zato, jer nam se objašnja sa nama stranim osonovama, vrlo šturo i komplicirano, umjesto vrlo oćiglednih činjenica. No u ovom drugom slućaju postoji mogućnost da puno ljudi „progleda”, da poćinju razumjeti prevaru u koju su uvućeni, a o kojoj naš jezik govori i ne daje se silovati. Kvaka brzo iskoći iz vreće.

Tumaćenje rijeći domovina.

Sveti Vid i vidove gore. Viditi , ali što? Na današnjem mađarskom jeziku klinastim pismom bi to bilo finj (to je taj naš fenjer) odnosno fény, a to je svjetlost. Znači vrhovi ključnih planina su nam orijentacijske točke, dijelovi našeg davnog komunikacijskog sustava. Taj sustav će nam uz apsolutnost orijentacije prema zvijezdama, aktualno prema Vlašićima, odnosno Plejadama biti matrica za stvaranje današnjeg poznatog svijeta, sa svojim naseljima, putevima, komunikacijama, itd. Tu je ključna riječ- varoš, tj. mjesto gdje se čeka. Varoš je uvijek dio nekog urbanog mjesta u hrvatskoj npr., a u mađarskoj ima značenje većeg urbanog mjesta, grada. Taj problem je naćeo i vrlo do u detalje razradio Igor Šipić, kojeg sam na početku citirao i opet interesantnost – rođen u Sinju! Isti meridijan i sa Poljicama i sa Gradišćem! Uostalom uveo u znanost pojam geometrija prostora, koja se još i dan danas razrađuje i to već i na matematićnim osnovama zahvaljuljući gosp. Nogiću.

Više o toj temi možete proćitati na blogu gosp. Šipića na stranici piramidasunca. Vjerojatno je danas Igor jedan od vodećih blogera Hrvatske, a živi u malom stanu a stvara u potkrovlju kod malog pisaćeg stola. mali stol, ali velik ćovjek pored njega s veliki idejama.

Kratko o tom komunikacijaskom sustavu. Brz, efikasan temeljen na suradnji! No ne na bazi ja malo tebe prevarim, a poslije, ako si vješć ti mene.

Ćuvvari starog hrvatskog jezika na jantarskoj cesti. Na tom Meridijanu ....

Apropo Meridijani. Prije cca. 13 godina smo se upoznali sa akademikom Feletarom i njegovom ekipom iz Samobora, koji su bili ekipirani oko ćasopisa Meridijani, a izdavaćka se kuća i danas zove tako, pod vodstvom njegove kćeri Petre. Taj profsesor je shvatio vaćnost naće egzistencije na tom potezu i izdali smo knjigu na dva jezika, pod naslovom – Šopron – grad kulture i suradnje.

S obzirom da se u ovoj godini slavi 150 godina hrvatsko-ugarske nagodbe, ta knjiga još više dobiva na znaćenju, jer su u njoj spomenuti vrlo vaćni podaci upravo o tim 50-im godinama 19. stoljeća, kada su Zagrebaćka i Šopronska ćupanija odigrale ključnu ulogu u poinovnom zblizavanju dvaju bratskih naroda.

Ćuvvari starog hrvatskog jezika, koji još znaju i mađarski i njemaćki. zašto je to vaćno. Jedan primjer_ Ćir

Hrvati i Mađari isti narod sa dva lica. Logićni- iracionalni, analitićni-osjećajni segment.

Cvet-svet-svetlost-svetost

Világ-viráćg-világossáć

Motivi narodnih noćnji i obiéaja.....

Opis okrućenja. kako je to sve izgledalo prije. Kakav je jadransko- panonski prostor. Kakve se to sve legende isprepliću kod nas i kako ih riješiti pomoću toponimije i jezika.

Argonauti, Trojanski rat, Odisej i njegova kalvaria, legenda o zlatnom runu itd.

Prića : Prijatelj i brat

Pogani i barbari. Skiti i njihovo nasljeđe. Hiperborejci. Iliri, Avari Slaveni, Huni, Hrvati, Srbi, Slovaci, Vlasi, Langobardi, Jasi, Kuni itd.

Nedavno prije par dana je objavljen članak uglednog arheologa prof. Sokola, odakle su Hrvati. Profesora poznam i bio sam s njim u kontaktu, no nismo se mogli ujediniti glede naše povijesti, jer ja zatupam jednu verziju, koja se uklapa u tijek, a znanost pak jednu, koja na više nivoa siluje stvarnost i fakte, a to nije dobro. Uglavnom priznao je da iz 8. stoljeća fali i arheologija u zemlji. Naravno ostala dva stoljeća se može malo proširiti, pa je zjap od više nego 300 godina, koji je nastao usuglašavanjem različitih brojanja vremena malo manji no postoji. A posljedice su strašne.

Krivo datumiranje, korištenje samo nekih izvora, koji su nam skrivali cijelu povijet, pa smo se stalno selili, a tu su najstariji geni Europe. Kako je to uopće moguće?

Mi sada imamo mogućnost napraviti veliki iskorak. Ionako nas niktiko ne šljivi niti pet posto, fakulteti su nam na međunarodnoj rang listi pri dnu, trebali bismo se pozabaviti sa „stvarnošću“, a ne bajkama, koje nam prezentiraju m”ugledni” fakulteti. To je naša zadaća i to je odgovor na izazove ovog vremena. Došli smo do razdjelnice, do križanja. kako dalje. Sigurno da nam pout neće oni pokazati, koji u ovom nakaradnom svijetu dobro žive i falsifikatima drže druge na UZDI.

1278. godine zapisan je Vinodolski zakon, a to je prije 770. To je nešto značajno. Običajno pravo Poljički zakon, Vinodolski zakon itd. pokazuju da je tu ljudki život vrlo star i uređen po običajima, kako se to s vremenom iskristaliziralo. To je opet jedan dokaz, da nema seoba u tom razmjeru i opsegu, kako se ton ama prezntira. Uostalom cijela Ugarska je uvijek imala ustav baziran na običajnom pravu, a ne pisani, kao to imaju neke zapadnoeuropske zemlje. Uostalom u dosta ustava zapadno od nas preuzete su stvari iz našeg prava. Lijepo se vidi iz priče o Svetoj Kruni, da tu nešto ne štima i ne ukalapa se u uobičajene Zpadne gabarite. Uosatalom cijela priča o jedinstvenoj Europi upravo škripi zbog toga. Istu priču navući svim ovim narodima je silovanje zdravog razuma i života. Zato smo i bolesni nažalost, ali to je opet dobar biznisz a nekoga.

Šablone i etički sustav. Marko marulić, sveti jerolim i Sveto pismo.

Samo uzgred bude rečeno, naše pravo i odudara od rimskog, pa pokazuje na daljnju prošlost a pouklu možemo sami povući.

Vrativši se na one misli, koje sam već na početku formulirao.

Toponimija nam puno govori o našoj prošlosti.

Šopron

Zagreb

Turopolje

Sisak

Šopron je utemeljen od Rimljana u 2 stoljeću. Možemo pročitati u knjigama. Scarbantia, rimski naziv grada i priča ide dalje. Seoba naroda, pa slaveni, pa mađari, pa Nijemci itd.

Problem je samo, da je Šopron elipsoidnog oblika s adva trga u žarištima. Naš sunčev sustav je elipsoidnog oblika sa jednim žarištem u kojem je sunce. Naša kruna je elipsoidnog oblika, naša jabuka pri krunjenju je točnih dimanzija i elipsoidnog oblika, a na kraju zamislite Pan-on-ia je mejsto gdje živimo a ima i nije rimskog porijekla, neg je to Nap-on-ia tj. mjesto pod suncem ili na suncu , jer je na

starom jeziku sunce – nap, u našem starom pismu s dva slova, koji kodiraju vizualni kod elipse i sunca! Mislím da sam bio jasan.

Sopron – Suprun, kako je zapisan, a znamo da je **p** i **l** u rovašu (sofisticiranom klinastom pismu Panonije i općeniti napih prostora, koje je vrlo staro pismo) isto slovo, samo zarotirano a slovo **n**, je **zapravo r – dolazimo do rješenja značenja našeg grada na vašem meridijanu – a to bi bilo surfur.**

Ovo već vrlo sličí na tzv. latinsku riječ sulfur, što bi značilo sumpor. no sur-fur ima značenje na današnjem mađarskom, a to je bode i buši. Pa taj plin upravo to i radi sa sluznicom našom.

No vratimo se mi na tzv. latinski izraz našega grada, a t o bi bila famozna: Scarbantia. malo analizirajući taj izraz, vidimo na početku sk što bi bilo x. No slovo x je na rovašu upravo slovo b.

Ovako pročitavši dobijemo izraz Bar-bant-ia. Bar je plin. Bant je ono što dira, ono što smeta. Ia je teritorij. Imamo rješenje. No gdje je taj sumpor. pa svugdje u okolici su do dana današnjega sumporasti izvori. Zu se pak miješaju i legnede o pozaju, o zčaju. Sárkány, boszorkány.

Na našoj toj trasi se nalazi i današnji Zagreb, koji simbolično sa svojim točno 16 meridijanom određuje pravac. No zbog datosti u povijesti ovdje puta nije moglo biti. To je apsolutni teritorij save. močvarasti kraj, preko kojeg je teško bilo preći. Zato je i branjen sa južne strane upravo vodom i močvarama. Prolaz je malo zapadnije ili istočnije.

Kratka priča o Zagrebu, Agramu i o priči *Zagrabi Mando*, što je zapravo slikovito memoriranje cijele priče, no danas više nerazumljive stanovništvu, dijelom zbog nestanka starih funkcija, dijelom promjene jezika.

Požun- Pošon-Bratislava- Pressburg

Beč-Wienna

Primjeri trepanirane lubanje, krunjenja Karla Roberta, podaci iz mađarskih kronika o nekim narodima, itd.

Nažalost vrijeme brzo prolazi, pa smo i došli na kraj priče, jer više ni ne možete zapamtiti, toliko vam je to bilo vjerojatno novo i na prvi pogled i možda zbunjujuće, ali ako malompromislíte vidjet ćete, da su stvari puno jednostavnije i lakše razumljive, samo moramo mijenjati alate, način razmišljanja i uzeti onu bolju stranu našeg razuma, koji realnije procjenjuje od slijepog prihvaćanja svega, što nam se nudi.

Ne bi mogla biti lijepša simbolika, da se sada napokon spojimo, ujedínimo snage, znanje i da mladi započnu jednu novu stranicu, kada imamo i ovu lijepu godišnjicu, i svoju udrugu KUME, uostalom na mađarskom je kum- koma, a znamo o čemu govori institucija kumstva.

Hvala.....